

Briselē, 18.3.2019.
COM(2019) 139 final

2019/0080 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to līdzekļu piešķiršanu Āfrikas Miera nodrošināšanas fonda papildināšanai, kuri paredzēti 10. Eiropas Attīstības fonda projektos un par kuriem saistības atceltas

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Āfrikas Miera nodrošināšanas fondu (*APF*) izveidoja 2003. gadā Kotonū nolīguma ietvaros¹ un to finansē no Eiropas Attīstības fonda (*EAF*), t. i., ārpus Savienības vispārējā budžeta. *APF* ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem instrumentiem Āfrikas un ES sadarbības īstenošanai miera un drošības jomā.

Saskaņā ar pašreizējo 11. *EAF* sākotnēji *APF* piešķir 750 miljonus EUR laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Šajā summā, kas pamatojās uz 10. *EAF* *APF* saistībām, nav pietiekami ņemts vērā straujais *APF* finanšu apjoma pieaugums pēc 2012. gada, kas turpinājās līdz pat 2015. gadam, kad Komisija ierobežoja savu finansējumu miera atbalsta operācijām līdz 80 % no ANO likmes, ko tobrīd piemēroja kareivju un policijas spēku algām, ko izvietoja saskaņā ar Āfrikas vadītām miera atbalsta operācijām. Šīs maksimālās robežas ieviešanas rezultātā stabilizējās *APF* izmaksas, bet tās nesamazinājās, jo iegūto ietaupījumu, ieviešot *APF* iemaksu maksimālo robežu algu finansējumam, kompensēja, palielinot finansēto miera atbalsta operāciju kopējo skaitu. Tādēļ pieprasījums pēc *APF* finansējuma drīz pārsniedza pieejamo summu. *APF* līdz šim ir atkārtoti papildināts trīs reizes par kopējo summu 835 miljoni EUR: divi papildinājumi — katrs par 150 miljoniem EUR (attiecīgi par kuriem pieņēma lēmumu 2015. gada 24. septembrī² un 2016. gada 2. augustā³) rīcības programmai 2014. – 2016. gadam un trešais papildinājums 535 miljonu EUR apmērā (arī šo lēmumu pieņēma 2016. gada 2. augustā⁴), lai finansētu rīcības programmu 2017.– 2018. gadam. Pieprasījuma pieaugums bija saistīts ar esošo operāciju (Āfrikas Savienības misijas Somālījā (*AMISOM*)) finansējuma turpināšanu, kā arī jaunu miera atbalsta operāciju ieviešanu (Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienas misija Gvinejā-Bisavā (*ECOMIB*), daudznacionālā apvienotā taktiskā grupa, lai cīnītos pret Boko Haram (*MNJTTF*, G5 Sāhelas apvienotie spēki). Saskaņā ar 11. *EAF* *APF* līdz šim ir piešķirti 1627,3 miljoni EUR⁵. Šī summa ir ievērojami lielāka nekā iepriekšējās *EAF* saistības, kas liecina, ka miera un drošības jomai tiek palielināts *EAF* finansējums.

Pastāvīgo pārstāvju komitejas (*COREPER*) 2016. gada 10. maija lēmumā par *APF* papildināšanu noteica *APF* pieejamos resursus līdz 2018. gada beigām, bet tas neattiecās uz finanšu vajadzībām diviem pēdējiem 11. *EAF* gadiem, kas atbilst *APF* rīcības programmai 2019. – 2020. gadam. Ar 2019. – 2020. gadam paredzētajiem resursiem būtu arī jāspēj apmierināt Āfrikas Savienības un Āfrikas reģionālo organizāciju pastāvīgās vajadzības un pieprasījumi, lai risinātu pašreizējās un jaunās drošības krīzes Āfrikā. Ir jānodrošina *APF* finansējuma paredzamība un ilgtspēja. Pašlaik tiek lēsts, ka *APF* finansiālās vajadzības līdz 2020. gada beigām sasniedz 814 860 000 EUR.

Šā priekšlikuma projekta Padomes lēmumam mērķis ir saņemt Padomes atļauju izmantot 10. *EAF* atbrīvotos līdzekļus, lai papildinātu *APF* ar papildu summu līdz 445 860 000 EUR, no kuriem 431 000 000 EUR tiks paredzēti, lai finansētu *APF* vajadzības līdz 2020. gada beigām,

¹ Partnerattiecību nolīgums starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienas un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas noslēgts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū.

² Komisijas 2015. gada 7. decembra Lēmums C(2015) 8627.

³ Komisijas 2016. gada 17. novembra Lēmums C(2016) 7258.

⁴ Komisijas 2017. gada 27. aprīļa Lēmums C(2017) 2579, kas grozīts ar Komisijas 2018. gada 23. februāra Lēmumu C(2018) 1258.

⁵ Šī summa ietver vairāku dalībvalstu brīvprātīgos ieguldījumus 16,5 miljonu EUR apmērā.

un 14 860 000 EUR segs atbalsta izdevumus, kas radušies Komisijai. Šie līdzekļi tiks izmantoti, piemērojot 10. EAF dalībvalstu ieguldījumu skalu⁶. Lai papildinātu šos izpildes rezervē iekļautos līdzekļus (“neizmantojamā rezerve”), APF finansējumam tiks izmantoti līdzekļi no 11. EAF valstu indikatīvo programmu/reģionālo indikatīvo programmu (NIP/PIP) rezervēm (369 000 000 EUR).

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

ES globālajā stratēģijā⁷ miers un drošība ir definēta kā viena no būtiskām ES interesēm, turklāt norādot, ka drošība Eiropā ir cieši saistīta ar mieru kaimiņvalstīs un apkārtējos reģionos. Atjauninātajā Eiropas Konsensā par attīstību⁸, kuru pieņēma 2017. gadā, “miers” ir noteikts par vienu no piecām prioritārajām jomām, kā arī atkārtoti apliecināta ES apņemšanās ievērot uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, pamatojoties uz multilaterālismu.

APF ir viens no svarīgākajiem instrumentiem Āfrikas un ES sadarbības īstenošanai miera un drošības jomā atbilstīgi Āfrikas un ES kopējai stratēģijai, kas pieņemta 2007. gadā Lisabonā. 4. Āfrikas un ES samitā, kas notika 2014. gadā, tika atkārtoti apstiprināts, ka miers un drošība ir viena no piecām prioritārajām jomām kopējās stratēģijas īstenošanai. 5. Āfrikas un ES samitā, kas notika 2017. gada novembrī, vadītāji vienojās par četrām kopējām stratēģiskajām prioritātēm laikposmam līdz nākamajam samitam, un viena no tām “Stiprināt noturību, mieru, drošību un pārvaldību”. Pamatojoties uz jauno Eiropas Konsensu par attīstību un atsaucoties uz saikni starp drošību un attīstību un uz ES globālo stratēģiju, kurā uzsvērtā vajadzība pēc integrētas pieejas konfliktiem, sadarbība miera un drošības jomā joprojām ir Āfrikas un ES partnerības pamats. Šajā sakarā Eiropas Komisija un Āfrikas Savienības Komisija 2018. gada 23. maijā parakstīja Saprašanās memorandu par mieru, drošību un pārvaldību, kas ir pamats ĀS un ES pastiprinātai sadarbībai, lai risinātu ar mieru un drošību saistītas problēmas.

Ļaujot turpināt APF darbību līdz 2020. gadam, šis priekšlikums sekmēs ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM), jo īpaši 16. ilgtspējīgas attīstības mērķa “Veicināt miermīlīgas un iekļaujošas sabiedrības izveidi ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināt ikvienas personas piekļuvi tiesiskumam un veidot efektīvas, pārskatatbildīgas un iekļaujošas iestādes visos līmeņos” sasniegšanu.

APF parasti tiek finansēts, izmantojot ĀKK iekšējai sadarbībai paredzētos EAF līdzekļus. Darbības, ko finansē ar papildu līdzekļiem, kuri piešķirti APF no izpildes rezerves (“neizmantojamā rezerve”), arī turpmāk atbildīs vispārējiem un APF jomas konkrētajiem mērķiem, kas noteikti ĀKK iekšējā stratēģijā⁹.

Papildu līdzekļi tiks izmantoti saskaņā ar 11. EAF piemērojamiem noteikumiem un procedūrām. Šo līdzekļu plānojums tiks noteikts gaidāmajā APF rīcības programmā 2019. –

⁶ Tas nerada precedentu attiecībā uz iepriekš atbrīvoto līdzekļu iespējamo turpmāko izmantojumu no iepriekšējiem EAF, kas joprojām ir lēmums, kurš dalībvalstīm ir jāpieņem katrā gadījumā atsevišķi saskaņā ar 55. pantu Padomes Regulā (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam.

⁷ Kopīgs redzējums, kopīga rīcība – stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija, 2016. gada jūnijs.

⁸ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju, Eiropas Parlamenta un Komisijas kopīgais paziņojums (2017/C 210/01). Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību “Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”, 2017. gada 7. jūnijs.

⁹ Komisijas 2015. gada 13. novembra Lēmums C(2015) 7766, ar ko pieņem 2014. – 2020. gada stratēģijas dokumentu un indikatīvo programmu ĀKK iekšējai sadarbībai starp Eiropas Savienību un ĀKK valstu grupu.

2020. gadam, kurai nepieciešams *COREPER* apstiprinājums pirms tā tiek pieņemta Komisijā, kā tas paredzēts 11. EAF īstenošanas regulas 15. panta b) punktā¹⁰.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Neattiecas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

EAF Iekšējā nolīguma¹¹ 1. panta 4. punkts.

EAF Iekšējā nolīguma 1. panta 4. punktā ir noteikts, ka Padomei jāpieņem vienprātīgs lēmums.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Neattiecas.

EAF ir izveidots ar dalībvalstu pārstāvju iekšējo nolīgumu, un tajā ir paredzēta iespēja izmantot atbrīvotos līdzekļus, ja Padome tam piekrīt¹².

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikuma un jo īpaši ierosināto summu pamatā ir visaptveroša analīze, ko veica Komisijas dienesti un EĀDD. Priekšlikuma pamatā arī ir pieņēmums, ka arī citi partneri sniegs savu finansiālo ieguldījumu, tostarp, ka Āfrikas Savienības dalībvalstis pakāpeniski izpildīs saistības, kuras tā uzņēmas Āfrikas Savienības samitā 2015. gada jūnijā Johannesburgā, Dienvidāfrikā, proti, līdz 2020. gadam panākt, ka to ieguldījums miera atbalsta operācijās (*PSO*) sasniedz 25 %; tiek arī pieņemts, ka citi līdzekļu devēji, tostarp ANO, arī sniegs savu ieguldījumu. Turklāt ES dalībvalstīm ir iespēja novirzīt brīvprātīgus ieguldījumus ar *APF* starpniecību.

Āfrikas Savienība 2016. gada jūlijā pieņēma lēmumu piemērot 0,2 % maksājumu par attiecināmu importu, lai finansētu Āfrikas Savienību. Lēmuma mērķis ir nodrošināt uzticamu un paredzamu finansējumu kontinenta mieram un drošībai, izmantojot Āfrikas Savienības Miera fondu. Lai gan dažādā ātrumā, ĀS dalībvalstīs nepieciešamo tiesību aktu un praktisko pasākumu īstenošana virzās uz priekšu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

EAF ir vienīgais *APF* paredzētā finansējuma avots ES līmenī. Juridisku ierobežojumu dēļ esošos ES instrumentus, kurus finansē no Savienības vispārējā budžeta, nevar izmantot operācijām, kas skar militārus vai aizsardzības aspektus, vai militāru dalībnieku atbalstam, izņemot vienīgi spēju veidošanai drošības un attīstības un atbalstam.

¹⁰ Padomes Regula (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts).

¹¹ Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējais nolīgums par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu (OV L 210, 6.8.2013., 1. lpp.).

¹² EAF Iekšējā nolīguma 1. panta 4. punkts un Padomes Regulas (ES) 2015/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam, 55. pants.

Saskaņā ar 1. panta 4. punktu Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējo nolīgumu par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu, Padome lemj par Komisijas priekšlikumu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes***

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Neattiecas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Cilvēktiesību aspekta stiprināšana konfliktu novēršanā, krīžu pārvarēšanā un pēckonflikta procesos ir viena no galvenajām Āfrikas un ES kopējā stratēģijas (JAES) sadarbības jomām prioritārajā jomā “Miers un drošība”. 2018. gada maijā parakstītajā ĀS un ES saprašanās memorandā par mieru, drošību un pārvaldību vēl vairāk ir uzsvērt cilvēktiesību būtiskā nozīme, tostarp cīņa pret konfliktos īstenotu ar dzimumu saistītu vardarbību, lai panāktu mieru un drošību Āfrikas kontinentā.

Saskaņā ar APF rīcības programmu 2019. – 2020. gadam visās attiecīgajās darbībās īpaša uzmanība tiks pievērsta dzimumu un cilvēktiesību aspektiem. ĀS un citiem attiecīgajiem dalībniekiem sniegts atbalsts, lai izveidotu kontinentālo cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību atbilstības nodrošināšanas sistēmu, kas piemērojama visām Āfrikas vadītajām miera atbalsta operācijām.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas.

EAF nav iekļauts ES budžetā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība atbilst kārtībai, kas piemērojama 11. EAF un tā ir paredzēta attiecīgajās daudzgadu darbības programmās. Papildu attiecīgie pasākumi ir iekļauti arī Eiropas Komisijas un Āfrikas Savienības Komisijas 2016. gada 15. aprīlī parakstītajā atgādnē (*aide-mémoire*), kas ir grozīta 2017. gada 24. maijā, par pasākumiem Āfrikas Savienības Komisijas stiprināšanai; Āfrikas Savienības Komisijai ir jāievēro šie pasākumi, īstenojot EAF netiešas pārvaldības veidā.

- **Paskaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

Priekšlikuma 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka atbrīvotie 10. EAF projektu līdzekļi, kuru maksimālā summa ir 445 860 000 EUR, tiks piešķirti *APF* papildināšanai, lai segtu *APF* 2019. – 2020. gada darbības programmas lēstās finansiālās vajadzības.

1. panta 2. punktā ir noteikts, ka maksimāli 14 860 000 EUR no 1. punktā minētās summas tiks piešķirti Komisijai atbalsta izdevumu segšanai. Aprēķinu veica, izmantojot to pašu attiecību (3,45 %), kas 11. EAF Iekšējā nolīguma 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēta 11. EAF līdzekļu pārvaldībai.

1. panta 3. punktā ir noteikts, ka tiks piemēroti 11. EAF noteikumi (Īstenošanas regula un Finanšu regula¹³).

2. pantā ir noteikts lēmuma spēkā stāšanās datums.

¹³ Padomes Regula (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts) par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu un Padomes Regula (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to līdzekļu piešķiršanu Āfrikas Miera nodrošināšanas fonda papildināšanai, kuri paredzēti 10. Eiropas Attīstības fonda projektos un par kuriem saistības atceltas

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējo nolīgumu par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu¹⁴, un jo īpaši tā 1. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar 11. EAF ES līdz šim ir piešķīrusi Āfrikas Miera nodrošināšanas fondam (APF) kopā 1 627,3 EUR miljonus, lai sniegtu finansiālu atbalstu Āfrikas Savienības reakcijai uz pašreizējām un jaunām drošības krīzēm Āfrikā. Šīs saistības miera un drošības jomā Āfrikas kontinentā būtu jāturpina 2019. – 2020. gadā.
- (2) Saskaņā ar aplēsēm APF vajadzības 2019. – 2020. gadā ir 814 860 000 EUR.
- (3) Ir lietderīgi izmantot atbrīvotos 10. EAF projektu līdzekļus, lai nodrošinātu APF finansēšanu līdz 2020. gada beigām.
- (4) APF darbības, tostarp atbalsts Āfrikas miera un drošības sistēmas darbības uzsākšanai, atbalsts iniciatīvām, kuru mērķis ir novērst un pārvarēt vardarbīgus konfliktus ārkārtas un neparedzētu vajadzību gadījumā krīzes situācijās (agrīnās reaģēšanas mehānisms), un atbalsts Āfrikas vadītām miera atbalsta operācijām, kā arī atbalsta izdevumi, kas radušies Komisijai, būtu jāfinansē no šiem papildu līdzekļiem.
- (5) Šie līdzekļi būtu jāizmanto saskaņā ar attiecīgo APF daudzgadu darbības programmu un noteikumiem un procedūrām, ko piemēro 11. EAF, kā noteikts Padomes Regulā (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts) par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu¹⁵, un Padomes Regulā (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam¹⁶,

¹⁴ OV L 210, 6.8.2013., 1. lpp.

¹⁵ OV L 58, 3.3.2015., 1.-16. lpp.

¹⁶ OV L 307, 3.12.2018., 1.-21. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lai 2019. – 2020. gadā papildinātu *APF*, piešķir summu maksimāli 445 860 000 EUR apmērā no līdzekļiem, kuri paredzēti 10. Eiropas Attīstības fonda (EAF) projektos un par kuriem saistības atceltas.

No šīs summas maksimāli 14 860 000 EUR piešķir, lai segtu atbalsta izdevumus, kas radušies Komisijai.

Šos līdzekļus izmanto saskaņā ar 11. EAF piemērojamiem noteikumiem un procedūrām.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā pieņemšanas.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*